

Alstahaug
kommune

Forslag til planprogram

For hovedplan avløp og vannmiljø (2018-2037)

– Et historisk sted med nye muligheter

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn.....	3
2	Kort om planprogram	3
3	Planarbeidets formål.....	3
4	Rammer og føringer	4
5	Planområde.....	5
6	Planperiode	5
7	Viktige problemstillinger.....	5
8	Struktur og innhold i plan.....	6
9	Konsekvensutredning	6
10	Organisering, informasjon og medvirkning.....	6
11	Tidsplan.....	7

Tittel: Forslag til planprogram for hovedplan avløp og vannmiljø (2018-2037)					
Oppdragsgiver:			Rådgiver:		
		Alstahaug kommune Kommunalteknisk Pb. 1006, 8805 Sandnessjøen Telefon: 750 750 00 Epost: post@alstahaug.kommune.no www.alstahaug.kommune.no			
Postboks 6723, 7490 Trondheim Telefon: 417 99 417 E-post: trondheim@asplanviak.no www.asplanviak.no					
Oppdragsgivers kontaktperson: Mie Anette Ramstad			Oppdragsleder: Marius Møller Rokstad		
Oppdragsnr.:	Oppdragsnavn.:	Utarbeidet av:			
611055-01	Hovedplan avløp	Marius Møller Rokstad			
Fag/tema:	Vann og miljø	Dato: 03.02.2017			
Antall sider og bilag til rapport: Antall sider: 7 Antall vedlegg: 0			Fagkontrollert av: Kjersti Tau Strand		
Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

1 Bakgrunn

Plan- og bygningsloven (§ 11-1) krever at en kommune skal ha en kommuneplan som skal «ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen». Avløpshåndtering er en av kommunens primæroppgaver, og kommunen må i så måte ha en langsiktig plan for sin avløpsvirksomhet.

En hovedplan for avløp skal være en overordnet plan for avløpshåndtering, og skal bidra til at kommunen når sine langsiktige mål for avløpssektoren, og at den planlegges og drives i henhold til gjeldende rammebetingelser på en bærekraftig måte. For å sikre god medvirkning og forankring av planen politisk og administrativt, ønsker kommunen å utarbeide hovedplan avløp som en kommunedelplan i tråd med planlovens bestemmelser.

2 Kort om planprogram

Et planprogram er et viktig virkemiddel for å sikre tidlig medvirkning og avklaringer av hensyn i et planarbeid. § 4-1 av Plan- og bygningsloven krever at det skal utarbeides et planprogram «for alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn». Planprogrammet skal:

- Angi formålet med planarbeidet
- Angi hvilke sentrale problemstillinger og utredninger som skal behandles i planen
- Beskrive planprosessen med frister og deltakere, og hvordan planarbeidet skal gjennomføres
- Opplegg for medvirkning til planen

Interesserte bes komme med innspill og synspunkt til planprogrammet, før det endelig fastsettes og vedtas. Etter at endelig planprogram er vedtatt skal arbeidet med hovedplan avløp fullføres.

3 Planarbeidets formål

Eksisterende hovedplan (kommunedelplan) for avløp ble utarbeidet på 90-tallet, og slutført i 1997. Denne planen hadde en planperiode på 50 år (1997-2047), med en handlingsplanperiode på 6 år (1997-2003). Hovedplanen ble så revidert 2003, med planperiode på 25 år (2003-2028) og en handlingsplanhorisont på 10 år (2003-2013). Handlingsplanen er i så måte utdatert, og hovedplanen er dermed moden for revisjon.

Det bemerkes også at innholdet og strukturen i eksisterende hovedplan er mindre relevant for å løse dagens utfordringer i avløpssystemene i Alstahaug kommune. Det vil derfor være nødvendig å gjennomgå og definere nye mål og tema i forbindelse med revisjonen av hovedplanen.

Hovedplanen har følgende formål:

- Definere overordnede mål for avløpssystemene i Alstahaug kommune
- Analysere og beskrive status for avløpssystemene i kommunen, og deres ytelse med hensyn til disse målene og gjeldende rammebetingelser

- Basert på dette, bestemme en strategi for hvordan kommunen skal oppnå de fastsatte målene

Resultatmål for planen er:

- Forankre planarbeidet i kommunen
- Sikre at avløpsvirksomheten planlegges og drives i henhold til gjeldende lover, forskrifter og andre rammebetingelser
- Sikre at hensyn til miljø, ressurser og samfunn blir lagt til grunn for planlegging og drift av avløpsvirksomheten

Planen skal ha status som kommunedelplan, i henhold til Plan- og bygningsloven.

4 Rammer og føringer

De viktigste lovmessige rammebetingelsene for en avløpsvirksomhet inkluderer:

- *Forurensingsloven*¹, som videre gir hjemmel for *Forurensingsforskriften*². Forurensingsforskriften fastsetter blant annet regler for myndighet, rensing, prøvetaking, rapportering og utslipp av avløpsvann.
- *EUs rammedirektiv for vann* (Vanndirektivet), som er formalisert og tilpasset norske forhold i *Vannforskriften*³. Vannforskriften definerer blant annet rammene for fastsettelse av miljømål for vannforekomster, samt krav til utarbeidelse av forvaltningsplaner for disse.

Forrige revisjon av hovedplan avløp (2003) i Alstahaug kommune ble gjennomført før Forurensingsforskriften (2004) (og Vannforskriften (2006)) ble gjort gjeldende. Dagens forurensingsforskrift opphever tidligere rammebetingelser for avløpsvirksomheten⁴. Det er derfor viktig at en ny revisjon av hovedplanen inneholder en helhetlig gjennomgang av de endrede rammebetingelsene, og vurderer status for avløpssystemet i forhold til disse.

Andre sentrale rammebetingelser med relevans for kommunal avløpsvirksomhet, og som kan ha relevans for hovedplanen inkluderer *Internkontrollforskriften*, *Gjødselvereforskriften*, *Plan- og bygningsloven*, *Byggteknisk forskrift (TEK10/TEK17)*, *Vannressursloven*, *Naturmangfoldloven*, *Folkehelseloven*, *Oreigningslova* og *Lov om havner og farvann*.

Videre må en hovedplan for avløp ta hensyn til lokale rammebetingelser og planer. Relevante eksisterende planer og rammebetingelser for Alstahaug kommune inkluderer:

- **Kommunedelplan for avløp (1997-2047, revidert 2003)**
- **Kommuneplanen, herunder:**
  - **Kommuneplanens samfunnsdel (2012-2022)**
  - **Kommuneplanens arealdel (2016-2022)**

---

¹ Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven); LOV-1981-03-13-6

² Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften); FOR-2004-06-01-931

³ Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften); FOR-2006-12-15-1446

⁴ Blant annet *Forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg*; FOR-2000-04-12-352 og *Forskrift om utslipp av avløpsvann* (1980).

- Utslippstillatelser og utslippssøknader for samtlige kommunale utslipp
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen 2016-2021, med tilhørende tiltaksplan og handlingsprogram⁵
- Lokale forskrifter:
  - Forskrift om VA-gebyr, Alstahaug⁶

5 Planområde

Planen vil omhandle:

- Kommunale avløpsledninger og –installasjoner, både for spillvann og overvann
- Private avløpsløsninger, også i spredt bebyggelse

Planområdet vil være hele Alstahaug kommune.

6 Planperiode

Planperioden for hovedplanen vil være 20 år (2018-2037). Handlingsplanen vil ha en horisont på 10 år (2018-2027).

7 Viktige problemstillinger

De viktigste problemstillingene som skal behandles i planen antas å være:

- Overholdelse av utslipp i henhold til Forurensingsforskriften og utslippstillatelser
- Miljøtilstand i resipienter:
  - Vurdere forvaltningsplanen og miljømål for vannregionen (Nordland) og vannområdet (Vefsn/Leirfjorden), og hvilke føringer denne gir for håndtering av avløp i kommunen, også med hensyn til utslipp fra landbruk og spredt avløp
  - Vurdere nødvendigheten av tiltak basert på resipientundersøkelse fra 2011⁷
- Sikre hensynet til brukerinteresser i kommunen
- Sikre tilstrekkelig og målrettet fornyelse av ledningsanlegg
- Systemvurdering av eksisterende overføringssystem
- Sikre effektive og robuste løsninger for overvannshåndtering
- Vurdere kommuneplanens arealdel, og hvilken innvirkning denne kan ha på avløpssystemet
- Beregning av kostnader og gebyrutvikling

Viktige mål for systemvurdering av overføringssystemet og planlegging av ledningsfornyelse er å:

- Redusere energibruk i avløpspumpestasjoner og andre installasjoner
- Redusere mengder fremmedvann i systemet, og dermed redusere overløpsdrift

---

⁵ Se: <http://vannportalen.no/vannregioner/nordland/plandokumenter1/>

⁶ Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Alstahaug kommune, Nordland; FOR-2001-12-19-1685

⁷ Resipientundersøkelse avløp Sandessjøen 2011, Stamnesøra – Norvika. Rapport, Norconsult AS 2012-04-27

- Sikre samordning mellom tiltak i avløpssektoren med andre sektorer

Da planen også vil omfatte vannmiljø, er arbeidstittelen til planen «Hovedplan avløp og vannmiljø».

For enkelte av problemstillingene som skal behandles i planen, vil det kunne bli vurdert alternative løsninger. Der det eksisterer alternative løsninger, vil disse bli vurdert opp mot hverandre ut i fra alternativenes konsekvens for oppnåelse av mål og delmål i planen, og hvilken konsekvens alternativene har for kostnader.

8 Struktur og innhold i plan

Det er planlagt følgende hovedstruktur for hovedplandokumentet:

1. Innledning
2. Gjennomgang og oppsummering av relevante rammebetingelser
3. Definisjon av mål og delmål for avløpssektoren
4. Status- og tilstandsbeskrivelse av system, i henhold til:
  - a. Definerede mål og delmål
  - b. Relevante punkter fra Kap. 7
5. Oppsummering av måloppnåelse (gap-analyse)
6. Strategi for å oppnå mål
7. Tiltaksplan/handlingsplan med kostnadsoverslag

Planen vil også inneholde kartvedlegg (temakart og kart med planlagte anleggstiltak).

Hovedplandokumentet vil bli gjenstand for offentlig høring og politisk behandling i kommunestyret.

9 Konsekvensutredning

Det har blitt vurdert til at hovedplan avløp ikke omfattes av *Forskrift om konsekvensutredning*⁸ § 2, 3 og 4, og det anses derfor ikke som nødvendig med konsekvensutredning i forbindelse med utarbeidelse av planen.

10 Organisering, informasjon og medvirkning

Planutvalget i Alstahaug kommune er referansegruppe for planprogrammet og utarbeidelse av planen.

Asplan Viak AS er valgt som rådgiver for hovedplanarbeidet, gjennom rammeavtalen mellom Alstahaug kommune og Asplan Viak. Marius Møller Rokstad er Asplan Viak sin oppdragsleder. For Alstahaug kommune er Mie Anette Ramstad kontaktperson.

---

⁸ Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven; FOR-2014-12-19-1726

Arbeidsgruppen består for øvrig av Tom A. Johansen, Siv Kristin Berge, Andreas Lieng og Gunnar Hoff fra Alstahaug kommune, og Kjersti Tau Strand (oppdragsmedarbeider og kvalitetssikrer) fra Asplan Viak.

Rådgiver vil stå for utarbeiding av fagutredninger og hovedplandokumentet etter innspill og drøfting med Alstahaug kommune. Det er lagt opp til fire møter mellom rådgiver og oppdragsgiver.

Det legges videre opp til muligheter for å komme med innspill til planen på følgende vis:

- Forslag til planprogram gjennomgår offentlig høring. Det blir gitt mulighet til innspill til både planprogrammet og planarbeidet generelt, før planprogrammet vedtas.
- Hovedplandokumentet vil også bli gjenstand for høring og offentlig ettersyn, med mulighet for innspill og kommentarer, før endelig politisk vedtak av planen.

11 Tidsplan

Det er lagt opp til følgende tidsplan for arbeidet med hovedplanen:

Aktivitet	2017						2018			
	Jan.-Feb.	Mar.-Apr.	Mai.-Jun.	Jul.-Aug.	Sep.-Okt.	Nov.-Des.	Jan.-Feb.	Mar.-Apr.	Mai.-Jun.	Jul.-Aug.
Utarbeiding forslag til planprogram	■	■								
1. gangs politisk behandling planpgram		■								
Annonsering / offentlig høring forslag til planprogram		■								
Bearbeiding av merknader fra høring			■							
2. gangs politisk behandling av planprogram - fastsetting			■							
Utarbeiding revidert hovedplan avløp og vannmiljø			■	■	■	■	■			
1. gangs behandling av revidert plan i planutvalget							■			
Offentlig høring							■	■		
Bearbeiding av merknader fra høring								■		
2. gangs behandling av revidert plan i planutvalget								■		
Planvedtak i kommunestyre										■